

INNO

KYLÄ

Käytäntöjen kehittämisen, mallintamisen ja arvioinnin REA-työkalu

Inno-opisto

REA = Relational Evaluation Approach

- REA-työkalu perustuu relationaaliseen lähestymistapaan, jonka kehittämisessä on hyödynnetty tiede- ja teknologiatutkimuksen, innovaatiotutkimuksen, arviointitutkimuksen ja yhteistoiminnallisen oppimisen tutkimuksen käsitteitä ja välineitä.
- Keskiössä ovat sosiaali- ja terveysalan käytännöt (palvelut tai palveluinnovaatiot käytäntöinä), jotka muokkautuvat omanlaisikseen eri ympäristöissä.

REA-työkalu

- Tarkoituksena tukea sosiaali- ja terveysalan käytäntöjen kehittämistä ideasta vakiintuneiksi *käytännöiksi*
 - **Alkuvaihe:** ideointia ja alkuvaiheen kehittämistä; mallintaminen
 - **Käyttöönotto:** kokeilun ja käyttöönoton seuranta ja arviointia
 - **Muutos ja vaikutukset:** käytännön tuottaman muutoksen seuranta ja arviointia

Mikä käytäntö on?

- Käytäntö on tietynlainen toistuva tapa toimia jossain ympäristössä tai tilanteessa.
 - **Toimijat:** Käytännössä on erilaisia toimijoita (esim. potilas, vastaanottovirkailija, lääkäri, omaiset).
 - **Toiminta ja vuorovaikutus:** Toimijat tekevät tiettyjä asioita vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, kuten vastaanotolle ilmoittautuminen tai potilaan tilan kuuleminen.
 - **Resurssit:** Käytännössä hyödynnetään ja siihen liittyy keskeisesti myös erilaisia välineitä, puitteita ja resursseja, joita ilman toiminta ei ole mahdollista.

Käytäntö toimintasysteeminä

- *Käytännöt ovat olemassa jotain tarkoitusta varten*
- *Käytäntöjen avulla tavoitellaan muitakin muutoksia eri sovellusympäristöissä*
- *Ne ovat systeemejä (koostuvat toimijoista, toiminnasta ja vuorovaikutuksesta, sekä resursseista)*
- *Niiden käyttöönotto edellyttää räätälöintiä*

REA-työkalun osakokonaisuudet

Hanketiedot

ja

- a) Käytännön toimeenpanomallin luominen
- b) Käytännön käyttöönoton ja vakiintumisen seuranta ja arviointi
- c) Käytännön tuottaman muutoksen seuranta ja arviointi

Kuvio 1. Käytännön toimeenpanomalli ja muunnokset

1) Käytännön toimeenpanomallin luominen

- Käytännön toimeenpanomalli on kuvaus siitä, miten tietty tarkoitus voidaan saavuttaa tietynlaisen toimintajärjestelmän avulla.
- Toimeenpanomallissa koetetaan määritellä käytännön keskeiset siirrettävät elementit.
- Toimeenpanomalli ei ole koskaan valmis, vaan se muuntuu eri sovellusympäristöissä saavutettujen kokemusten ja tulosten perusteella.

Käytännön mallintaminen ja arviointi: REA:n näkökulmat ja arviointialueet

	Asiakasnäkökulma	Ammattilaisnäkökulma	Organisatorinen näkökulma
Toimijat			
Tehtävät ja työnjako			
Tiedot, taidot ja välineet			
Säännöt ja periaatteet			
Lait ja asetukset			
Talous			

2) Käytännön käyttöönoton ja vakiintumisen seuranta ja arviointi

- REA:ssa käyttöönottoprosessin suunnittelua, seuranta ja arviointia voi jäsentää viiden osatehtävän avulla *ennen-aikana-jälkeen* –asetelmana:
 - 1) Alku- ja tavoitetilan analyysi ennen käytännön käyttöönottoa
 - 2) Koulutus ja perehdytys
 - 3) Käytännön toimeenpano ja sen seuranta ja arviointi
 - 4) Nykytilan analyysi käyttöönoton jälkeen
 - 5) Loppuanalyysi ja johtopäätökset

3) Käytännön tuottaman muutoksen seuranta ja arviointi

- Toimeenpanon toteutus, seuranta ja arviointi REA:ssa voi jäsentyä neljän osatehtävän avulla *ennen-aikana-jälkeen* –asetelmana:
 - 1) Alku- ja tavoitetilän analyysi ennen käytännön toimeenpanoa
 - 2) Käytännön toimeenpano, seuranta ja arviointi
 - 3) Nykytilän analyysi käytännön toimeenpanon jälkeen
 - 4) Loppuanalyysi ja johtopäätökset

Yhteiskehittäminen, yhteisarviointi, yhteistoiminnallinen oppiminen...

- Kaikkien käytännön kannalta merkityksellisten toimijoiden tulisi osallistua käytännön kehittämiseen ja arviointiin (esim. asiakkaat, ammattilaiset, johto ja muut organisatoriset toimijat)
- Kehittämistoiminta on parhaimmillaan yhteistoiminnallinen oppimisprosessi.

REA-työkalu kehittämisen tukena

- REA tarjoaa välineitä käytäntöjen moninäkökulmaiseen mallintamiseen ja arviointiin (mm. käytäntöjen jäsentäminen näkökulma- ja aihealue- ja taulukon avulla)
- Tekee kehittämistyötä ja sen tuloksia näkyväksi (yhteiskehittäminen, verkostoituminen, levittäminen)
- Tarjoaa olemassa olevia ratkaisuja ja välineitä kehittämistarpeisiin (kehitettyt käytännöt, ideat, menetelmät, kokemukset, raportit).
- Muut Innokylän kehittämisen tukipalvelut (pajat, tuutorit, tapahtumat)

REA-työkalun pilottiversio

- REA-työkalun sisältöjä pilotoidaan väliaikaisen verkkoversion avulla:
www.innokyla.fi/pilotointi
- Pilottiversiota kokeillaan laajoissa Kaste-hankkeissa ja muissa hankkeissa vuoden 2011 aikana. Työkalua voi hyödyntää myös omatoimisesti.
- Työkalu toimii Innopajojen apuvälineenä, kokeilua tuutoroidaan myös verkossa.
- Työkalun ”lopullinen” versio valmistuu aikaisintaan vuoden 2012 alussa.
- Pilottiversioon kirjatut tiedot siirretään lopulliseen versioon.